

4V-hanke
Välitä, Vaikuta, Viihdy, Voi hyvin

HYVÄ KÄYTÄNTÖ

LELUTON VIIKKO

Avainsanat: koulu, päivähoido, lasten ja nuorten vapaa-ajan toiminta, toimintavinkki, energian- ja vedensäästö, jätteen synnyn ehkäisy ja kierrätys, kestävä elämäntapa

Kenelle: päiväkotiin, päivähoidoon, leikkipuistoon, alaluokille kouluun, lapsiperheille

Tavoite

Leluttoman viikon tarkoituksena on opettaa lapsia arvostamaan materiaalitonta elämää, itse tekemistä ja luovuutta sekä tutkimaan luonnosta löytyviä raaka-aineita ja vaalimaan olemassa olevia vanhoja leluja. Vanhojen lelujen ja tavaroiden tilalle ei aina tarvitse hankkia uusia.

Hyvä käytäntö pähkinäkuoressa

Lapset viettävät aikaa ilman leluja ja keksivät leikit ja pelit itse.

Toteuttaminen

Päiväkodin ohjaaja kerää lelut lasten avustuksella pois vaiheittain. Lapset saavat valita, mistä leluista luovutaan ensin. Esimerkiksi kukin lapsi voi valita joka päivä yhden lelun, joka laitetaan kaappiin. Lopulta jäljelle jää vain askartelutarvikkeita (paperia, kyniä, wc-paperirullia, luonnonmateriaaleja), kirjoja ja noppa. Muut lelut, pelit ja leikit tehdään ja keksitään itse. Lasten kanssa voidaan askarrella vaikkapa luonnonmateriaaleista pelinappulat, piirtää pelilautaa itse ja keksiä pelille omat säännöt. Aika kuluu hyvin ilman lelujakin. Lapsille ei kerrota milloin leluton aika päättyy. Seurataan milloin lapset eivät enää kaipaa leluja, vaan ovat päässeet ajatuksesta jo vähän yli. Kun on sopiva hetki, lapset saavat päättää, minkä lelun kunakin päivänä ottavat takaisin käyttöön. Seuraavana päivänä otetaan jälleen toiset lelut. Leluttoman jakson aikana pohditaan lelujen merkitystä ja arvoa, sitä miksi tarvitsemme leluja, ja sitä miten lapset voisivat pitää leluistaan paremmin huolta.

Resurssit

Leluttomaan viikkoon ei tarvita ylimääräisiä resursseja.

Kokemuksia

Päiväkoti Kuovissa kerättiin lelut viikoksi pois. Ensin lapset olivat hieman ihmeissään, muutamat jopa harmissaan, mutta lopulta he olivat iloisia eri tavalla vietetystä viikosta, jonka aikana leikittiin erilaisia leikkejä kuin tavallisesti. Lastentarhanopettajan mielestä viikko oli hieman liian lyhyt aika

4V-hanke
Välitä, Vaikuta, Viihdy, Voi hyvin

HYVÄ KÄYTÄNTÖ

LELUTON VIIKKO

tällaiselle projektille, koska lapset eivät päässeet kokonaan irti leluista, vaan osa heistä kyseli lelujen perään aina aika ajoin. Mielenkiintoisinta oli nähdä miten eri tavalla lapset reagoivat, kun lelut olivat pois. Kun lelut otettiin takaisin käyttöön, lapset olivat iloisia, lelut tuntuivat heille hetken uudelta ja he saivat uutta intoa leikkiä vanhoilla leluilla. Luonnonmateriaaleja ja itse tehtyjä leluja jätettiin lasten käyttöön myös projektiviikon jälkeen. Paras aika toteuttaa leluton viikko on kevät, kesä tai syksy, koska silloin on eniten tarjolla materiaalia luonnosta.

Hyödyt kestävän kehityksen kannalta

Leluton viikko kannustaa leikkimään ja puuhaamaan yhdessä erilaisia juttuja, ilman valmiita leluja. Se edistää yhteisöllisyyttä, osallisuutta ja kestäväää elämäntapaa.

Yhteystiedot

Päiväkoti Kuovi, Helsinki